

Lektionsplanering

Årskurs: 4-6

Ämne: Svenska

Tema: Skräckberättelser och spänning i litteraturen

Koppling till styrdokument

Centralt innehåll

- Svenska: läsa och samtala om skönlitteratur, särskilt berättande texter som skapar spänning och intresse.
- Svenska: använda lässtrategier för att förstå och tolka texter med hjälp av frågor och fördjupning.
- Svenska: analysera berättelser och dess uppbyggnad, såsom hur spänning skapas och förändras genom berättelsens struktur.
- Svenska: skapa egna berättelser med hjälp av litterära tekniker som bygger spänning, så som miljöbeskrivning, gestalter och upplösning.

Betygskriterium (E)

- Eleven samtalar om och diskuterar varierande ämnen på ett sätt som till viss del utvecklar samtalen och diskussionerna.
- Eleven för enkla resonemang om innehållet i olika texter.
- Eleven skriver olika slags texter med viss språklig variation och i huvudsak fungerande struktur.
- Eleven skriver med viss anpassning till texttyp, syfte, mottagare och sammanhang.

[Lgr 22, Svenska, Åk. 4-6]

Lärlarleda instruktioner

1. Introduktion till skräckberättelser (10 min)

- Berätta kort om vad som kännetecknar skräckgenren och hur spänning byggs upp i berättelser.
- Diskutera vad som gör en berättelse "skräckfylld", exempelvis miljöbeskrivningar och oväntade händelser.
- Läs högt ur novellen "Skräck" för att ge eleverna en känsla för genren.
- Be eleverna fundera på varför vissa berättelser gör dem rädda och vilka element i berättelsen som skapar denna känsla.

2. Spänningens byggstenar (15 min)

- Gå igenom hur olika tekniker används för att skapa spänning i

berättelser, såsom användning av tid på dygnet (natt istället för dag), väderförhållanden (fullmåne) och miljöbeskrivningar (djupa tjärnar).

- Be eleverna ge exempel på liknande tekniker från andra böcker eller filmer de känner till.
- Diskutera skillnaden mellan en "högspänd" och en "lågspänd" berättelse och hur man kan växla mellan dessa nivåer.
- Låt eleverna notera hur de olika elementen användes i den första delen av novellen.

3. Skapande av egna skräckberättelser (15 min)

- Ge eleverna en kort skrivövning där de ska skapa en egen skräckberättelse med minst tre av de tekniker som diskuterades (t.ex. en kuslig miljö, oväntad vändning och spänning byggd genom tid och rum).
- Uppmuntra eleverna att använda detaljerade miljöbeskrivningar och skapa oväntade, kusliga avslut.
- Låt eleverna dela sina idéer i små grupper och ge varandra feedback.

4. Sammanfattning och reflektion (10 min)

- Sammanfatta dagens lektion genom att gå igenom de viktigaste teknikerna för att bygga spänning i skräckberättelser.
- Fråga eleverna vad de tycker gör en berättelse riktigt skrämmande och varför dessa element fungerar.
- Diskutera hur olika typer av skräck kan påverka olika läsare på olika sätt.
- Låt eleverna reflektera över hur de kan använda dessa tekniker i sina egna texter.

Ämnesinnehåll

Här listas viktig kunskap och ämnesinnehåll som eleverna behöver känna till eller lära sig i undervisningen. Försök se till att allt nedan tas upp på lektionen eller följs upp på andra sätt.

• Skräckberättelser

Skräckberättelser är en genre som bygger på att skapa en känsla av rädsla och osäkerhet hos läsaren. Genren kännetecknas ofta av mörka och mystiska miljöer, oförklarliga händelser och oväntade vändningar. Det handlar om att bygga upp en atmosfär där läsaren känner sig osäker på vad som kommer att hända närmast.

- **Miljöbeskrivningar**

En viktig del i att skapa spänning i skräckberättelser är miljöbeskrivningarna. När miljön är kuslig och mystisk kan det förstärka känslan av skräck. Miljöer som är mörka, övergivna eller isolerade är typiska för denna genre. Exempel på detta kan vara skogar, gamla hus eller dimmiga landskap.

- **Tids- och rumsanvändning**

Tid på dygnet och väderförhållanden är ofta avgörande för stämningen i skräckberättelser. Natt, fullmåne och dimma skapar en känsla av oro. Genom att växla mellan tid på dygnet och väder kan författaren bygga upp en dramatisk effekt.

- **Oväntade vändningar**

Skräckberättelser kännetecknas ofta av plötsliga och oväntade vändningar, där läsaren tror att en händelse är över eller löst, men något skrämmande sker i slutet. Detta håller läsaren på tårna och förstärker effekten av berättelsen.

- **Karaktärsutveckling i skräck**

För att skapa trovärdiga skräckberättelser behöver författaren bygga upp sina karaktärer på ett sätt som gör att läsaren bryr sig om dem. När något skrämmande händer med dessa karaktärer, ökar läsarens engagemang och rädsla för deras välmående.

Ordkollen

Ord	Förklaring	Etymologi
Skräck	En känsla av rädsla och oro, ofta orsakad av något okänt eller skrämmande.	Från äldre svenska "skroek", vilket innebär "rädsla".
Spänning	Känsla av förväntan och oro inför något som ska hända.	Kommer från latin "suspensio", vilket betyder "att hänga upp".
Vändning	En plötslig förändring eller utveckling i en berättelse.	Från gammalsvenska "venda", som betyder "att vrida".
Fullmåne	När hela månen är upplyst och synlig från jorden.	Från gammalsvenska "full" (hel) och "måne" (måne).
Tjörn	En liten, ofta stilla, sjö eller damm i en skog.	Från fornsvenska "tjarn", vilket betyder "liten sjö".

Diskussionsfrågor

A. Vad tror du gör att vissa människor älskar att läsa skräckberättelser, medan andra undviker dem?

B. Hur påverkar miljön, till exempel en mörk skog eller ett gammalt hus, känslan av skräck i en berättelse? Kan en sådan miljö vara skrämmande även om inget övernaturligt händer?

C. Om du var i en skräckberättelse, vad tror du skulle vara den mest skrämmande situationen för dig? Vad skulle du göra för att överleva?

Aktivitet

Eleverna ska i grupper om 3-4 skriva en kort skräckberättelse som innehåller minst tre skräcktekniker som diskuterats i lektionen. De ska använda en kuslig miljö, en oväntad vändning och spänning byggd genom tid och rum. Efter skrivandet får grupperna läsa sina berättelser högt för varandra och ge konstruktiv feedback.

Exit-ticket

Fråga	Svar
1. Vad gör en berättelse skrämmande?	Användning av kusliga miljöer och oväntade händelser.
2. Vilka tekniker används för att skapa spänning i berättelser?	Tidsanvändning, väderförhållanden och miljöbeskrivningar.
3. Hur påverkar karaktärerna skräckberättelsen?	De gör att läsaren bryr sig om vad som händer med dem.
4. Vad är en vändning i en berättelse?	En plötslig förändring i berättelsens gång som överraskar läsaren.
5. Ge ett exempel på en miljö som kan skapa skräck.	En gammal kyrka, en mörk skog eller en övergiven byggnad.
6. Vad innebär begreppet "fullmåne" i skräckberättelser?	Det används för att skapa en mystisk och spännande stämning.
7. Vad tror du om berättelser med övernaturliga inslag?	De kan göra berättelsen mer skrämmande genom att bryta mot verklighetens regler.
8. Vad skulle du ändra i din egen skräckberättelse för att göra den mer spännande?	Jag skulle kanske lägga till fler oväntade vändningar eller beskriva miljön mer detaljerat.

Hemuppgift

Eleverna ska skriva en skräckberättelse på 1-2 sidor. Berättelsen ska innehålla minst tre olika tekniker för att skapa spänning (t.ex.

miljöbeskrivningar, oväntad vändning och tid på dygnet). Fokus ska ligga på att bygga upp en kuslig och skrämmande stämning.

Citat

“Det finns inget att frukta, förutom rädslan själv.” – Franklin D. Roosevelt (1933)

Detta citat speglar hur skräck ofta är baserat på vår egen rädsla för det okända och våra egna inre tankar, vilket kan förstärka berättelser i skräckgenren.

Tags: [Lektion](#)